

gas, susikertančias tendencijas: viena - skatinanti bendradarbiavimą ir integraciją Europoje, ir kita - skirta priešpriešai su rinkos ekonomika, su NATO, su Europa ir t. t. Blogiausia yra tai, kad iki šiol neapsispręsta Europos naudai. Tai nesuteikia Rusijos politikai stabilumo ir pasitikėjimo. Europai kartais net naudinga, kai Rusija pati sako, kad jos integracija į Europą nereali. Rusijos integracija į Europos struktūras itin aktuali Kaliningrado sričiai. Ji paprasčiausiai neturi jokios alternatyvos. Srities administracija neturi aiškos pozicijos Europos Sąjungos plėtros klausimais ir jokių tiesioginių kontaktų su jos institucijomis. Visiškai neaiškus ir Kaliningrado srities ypatingosios ekonominės zonos likimas.

Pranešime buvo nagrinėjami ir kiti klausimai, susiję su Kaliningrado srities perspektyvomis bendradarbiauti su kaimyninėmis valstybėmis, kurios, išskyrus Baltarusiją, netolimoje ateityje bus Europos Sąjungos narės. Pranešimo pabaigoje keliama mintis, kad Lietuva galėtų ženkliai prisidėti prie Kaliningrado srities suartėjimo su Europos Sąjunga.

Po pranešimų vykusiose diskusijose buvo išsakytos įvairios nuomonės apie pranešėjų mintis, teikiami pasiūlymai, kaip suaktyvinti dvišalį Lietuvos ir Kaliningrado srities bendradarbiavimą, kaip į šį procesą įtraukti ir kitas kaimynines valstybes.

ALGIRDAS GRICIUS

LIETUVOS POLITIKOS MOKSLŲ DEŠIMTMEČIUI SKIRTA KONFERENCIJA

1999 m. lapkričio 26 d. Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institute (TSPMI) įvyko šio instituto ir Lietuvos politologų asociacijos organizuota metinė konferencija "Politikos mokslai Lietuvoje: retrospektyva ir perspektyvos." Ši konferencija buvo skirta politikos mokslų Lietuvoje 10-mečiui paminėti, todėl joje buvo siekiama apžvelgti politikos mokslų raidą per dešimt šio mokslo gyvavimo metų ir pristatyti visą dabartinę mokslinių tyrimų sričių panoramą.

Konferencijoje be Vilniaus universiteto atstovų dalyvavo Vytauto Didžiojo, Kauno technologijos, Klaipėdos, Šiaulių universitetų dės-

tytojai ir studentai, Seimo nariai. Pranešimus skaitė beveik keturios dešimtys pranešėjų.

Forumo dalyvius pasveikino Lietuvos Respublikos Ministras Pirmininkas A.Kubilius. Įžangos kalbą pasakė Vilniaus universiteto rektorius R.Pavilionis. Savo kalboje rektorius ragino politikos mokslus likti nepriklausomais nuo politikos. Konferencijoje buvo įteikta Lietuvos politologų asociacijos premija už geriausią šių metų publikaciją. Ji atiteko TSPMI dėstytojui doc. dr. A.Jokubaičiui už publikacijas "Liberalizmo tapatumo problema" ir "Politinio įsitikinimo reikšmė" Politologijos žurnale. Laureatas, dėkodamas už premiją, džiaugėsi, kad šiuo apdovanojimu įvertinama politinės filosofijos disciplinos reikšmė politikos moksluose.

Plenarinėje sesijoje savo institucijų įnašą į politikos mokslų raidą pristatė keturių Lietuvos universitetų atstovai. Klaipėdos universiteto prorektorius doc.V.Laurėnas pristatė politologijos specialybės Klaipėdos universitete programas. Aptaręs Lietuvoje vyraujančias politologijos tyrimų sritis, prelegentas pabandė nusakyti, kokią nišą Lietuvos politikos moksle galėtų užimti Klaipėdos universitetas. Pranešėjo manymu, Lietuvoje daugiausia mokslo darbų vykdoma tarptautinių santykių, Europos studijų srityje, o labiausiai apleista politikos teorijos ir metodologijos sritis. Vytauto Didžiojo universitetui atstovavęs doc. E.Vareikis pristatė šio universiteto Tarptautinės teisės ir politikos mokslų instituto veiklą, analizavo šiame institute dėstomų specialybių - teisės, žurnalistikos ir politologijos - ryšius. Kauno technologijos universiteto Politikos ir viešojo administravimo instituto direktorius doc.A.Krupavičius nuosekliai išdėstė šio instituto susiformavimo istoriją, nagrinėjo specifines techninio pobūdžio universiteto galimybes prisidėti prie Lietuvos politikos mokslų, pateikė statistinius duomenis apie instituto darbuotojų mokslinę veiklą - išleistas knygas, publikuotus straipsnius. Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų direktorius doc.R.Lopata savo pranešime teigė, kad VU TSPMI yra pirmaujanti politikos mokslų akademinė institucija Lietuvoje. Jis pristatė instituto mokslinę produkciją - "Studijų šaltinių" seriją, periodinius leidinius *Politologija* ir *Lithuanian Foreign Policy Review*, metinių konferencijų tekstus ir kitus leidinius, instituto šviečiamąją veiklą. Pranešėjas apžvelgė vyraujančias instituto doktorantų ir magistrantų darbų tendencijas, išdėstė TSPMI veiklos principus, įvertino instituto pasiekimus, problemas ir ateities galimybes.

Plenarinę sesiją užbaigė neilga diskusija, kurioje buvo susikoncentruota ties VU rektoriaus kalboje nuskambėjusia pastaba apie sovietologijos mokslo nesugebėjimą prognozuoti politinių įvykių. Diskusijos dalyviai svarstė, kiek sovietologija susijusi su politikos mokslais ir kiek jiems galioja sovietologijos kritika.

Antrojoje konferencijos dalyje darbas vyko keturiose sekcijose. Pranešimus jose skaitė įvairių aukštųjų mokyklų dėstytojai, doktorantai ir studentai.

Politikos filosofijos, teorijos ir metodologijos sekcijai vadovo dr. A.Jokubaitis. Šioje sekcijoje dalyvavo ne tik dėstytojai, VU TSPMI magistrantai, bet ir bakalauro programos studentai, pristatę įdomius pranešimus apie Foucault valdžios sampratą, politikos ir poezijos ryšius. Sekcijoje taip pat buvo kalbama apie modernią ir ikimodernią politikos sampratą, libertarizmo filosofinius principus, dėl kurių tarp sekcijos pranešėjų ir dalyvių kilo karšta diskusija.

Lyginamajai politikai, konkrečiau, demokratizacijos proceso, politinių partijų ir interesų grupių tyrinėjimams skirtai sekcijai vadovavo VU TSPMI dėstytojas D.Žeruolis. Sekcijos pranešimų temos atspindėjo pastaraisiais metais labai išaugusį Lietuvos politologijų susidomėjimą Lietuvos partijų ir rinkiminio elgesio tyrimais. Pranešimuose buvo nagrinėjama partijų koalicinė politika, partijų programų ir politinių nuostatų ypatybės, partinių sistemų institucionalizacija ir balsavimo rinkimuose modeliai. Vienas pranešimas buvo skirtas demokratijos žlugimo Baltarusijoje analizei. Kadangi pranešimų aptarimui ir diskusijai beveik neliko laiko, sekcijos vadovas paragino pranešėjus ir dalyvius pastabomis ir pasiūlymais pasidalinti elektroniniu paštu, taip pagyvinant Lietuvos politologų bendravimą ir pasikeitimą idėjomis.

Viešojo administravimo sekcijai pirmininkavo dr. A.Krupavičius. Joje dalyvavo KTU ir VU TSPMI viešojo administravimo specialybės dėstytojai ir studentai. Daug dėmesio šioje sekcijoje buvo skirta Lietuvos administracijos pasirengimui integracijai į Europos Sąjungą, taip pat viešosios administracijos studijoms Lietuvoje.

Europos bei euroatlantinės integracijos procesams skirtoje sekcijoje dalyvavo VU TSPMI doktorantai ir magistrantai, jai vadovavo dr. G.Vitkus. Daugiausia šios sekcijos pranešimų buvo skirta Amsterdamo sutarčiai, taip pat buvo analizuojamos Europos Sąjungos institucijos ir jų reformos, Europos Sąjungos plėtros ir integracijos gilėjimo procesai.

Sekcijų darbas buvo apibendrintas baigiamojoje plenarinėje sesijoje. Sekcijų vadovai džiaugėsi aktyviu studentų dalyvavimu konferencijoje, pagausėjusiomis politologų gretomis, siūlė darbą sekcijomis priitaikyti ir kitose konferencijose. Geriausiai šios konferencijos pranešimus kaip ir anksčiau žadama išleisti atskiru leidiniu.

AINĖ RAMONAITĖ

LIETUVOS NARYSTĖS NATO PERSPEKTYVOS

Gruodžio 7-8 d. Vilniuje viešėjo NATO komiteto JAV nevyriausybinių organizacijos prezidentas Bruce'as Pitcairnas Jacksonas. Šios organizacijos atstovai Jungtinėse Valstijose pasisako už Šiaurės Atlanto Aljanso plėtrą į Rytus dėl kelių priežasčių: a) naujų valstybių priėmimas į Aljansą sustiprins jų demokratines institucijas ir rinkos ekonomikas, b) užtikrins naujos transatlantinio saugumo architektūros plėtotę ir tolesnį JAV vadovavimą Aljansui.

Veikdami kaip už Aljanso plėtrą pasisakanti JAV Kongreso lobistinė grupė ankstesnio NATO plėtros etapo metu, Komiteto nariai turi atitinkamos patirties šioje srityje ir yra žymiai prisidėję prie pirmojo plėtros etapo sėkmės.

VU Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institute Bruce'as P.Jacksonas skaitė paskaitą *NATO: dešimt metų po Berlyno sienos griūtis*, kurioje apžvelgė būsimos antrosios NATO plėtros bangos ypatumus bei didelį dėmesį skyrė JAV vidaus politikai ir vyraujančioms nuostatoms dėl tolesnės Aljanso plėtros. Susitikimo metu buvo pastebėta, kad:

1) bendros Vakarų vertybės, lygiagrečiai su objektyviais (techniniais) narystės kriterijais, turi būti kertiniu NATO plėtros argumentacijos pamatu;

2) būtina gerinti NATO narystės siekiančių šalių tarpusavio veiksmų koordinaciją, demonstruojant ankstesnių kandidačių - Čekijos, Lenkijos ir Vengrijos - vienybę;

3) narystei NATO neužtenka vien tik Vašingtono paramos. Lietuvai ir kitoms kandidatėms reikia surasti stiprų savo siekių rėmėjų Europoje, pageidautina tarp "senų" NATO narių;

4) informacinė kampanija NATO plėtros paramai turi vykti ne tik